

Річна Конференція «ЧЛЕНИ НТШ В НАУЦІ» 10.12.22

У ці складні часи, повні викликів для України та українців, важливість цілеспрямованої та наполегливої роботи на різних фронтах неможливо переоцінити. У тому числі, об'єднуючі заходи Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді (НТШ), яке організовує щорічну наукову конференцію для представлення нових досліджень, нових видань, нових науковців і науковиць, нових напрямків, нових творчих ідей.

Предсідницею конференції «Члени НТШ в Науці» 2022 р. була мгр Уляна Пасічник, член Дирекції НТШ в Канаді і референтка від конференцій. Сердечна подяка їй, як голові підготовчого комітету, та всім членам (д-р Дарії Даревич, п. Христі Колос, д-р Дагмарі Турчин-Дувірак і мгр Наді Герелюк) за успішну організацію цієї події. Конференцію відкрила, а потому склала подяку д-р Марта Дичок, Голова НТШ в Канаді. Учасниками були представники різних наукових галузей на різні теми:

- Олександр Авербух - "«Я назавжди рада забути мову якою написано всі мої вірші»: про перехід російськомовних авторів України на українську"
- Дар'я Глазкова - "Поza декомунізацією: зміна дискурсу щодо топонімів міста Одеси серед повномасштабного російського вторгнення в Україну"
- Катерина Давудян - "Modelling the capacity of the ovarian cancer biomarker lysophosphatidic acid to destabilize the gelsolin-actin complex"
- Калина Сомчинська - "Is there such a thing as Ukrainian Canadian Feminism? Lessons from the Second Wreath Conference, 1985"
- Мирослав Іваник - "Архів Євгена Пастернака як цінне джерело інформації про політичне та суспільно-громадське життя української діаспори"

Декілька думок про кожну презентацію. Заохочую тих, хто не мав змоги долучитися до трансляції конференції, оглянути відеозапис, який в короткому часі з'явиться на YouTube-каналі Товариства - (підпишіться на цей канал)

<https://www.youtube.com/@theshevchenkoscientificsoc94>

д-р Олександр Авербух - уродженець Новоайдару Луганської області України, історик літератури, поет і перекладач. Він є відомим автором трьох поетичних книг і низки літературних перекладів між івритом, українською, англійською та російською мовами. Його поезія торкається питань етнічної фрагментації та

проміжності, множинних ідентичностей, квірності, крос- та багатомовності, документалістичного писання та пам'яті. З 2022 року він є постдокторантом ім. Ізаака Волтона Кіллама та викладачем в Університеті Альберти.

На основі спеціально виготовленого питальника, д-р Авербух провів і далі веде дослідження з поетами, письменниками та перекладачами про їх використання української мови до та після російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року. Для опитуваних авторів, цей остаточний мовний перехід після вторгнення був глибоко трансформативним `перекроєнням внутрішньої географії.` Докладніше про це глибоко вдумливе дослідження та його тонкі висновки можна буде дізнатися з наукової статті д-ра Авербуха, яка зараз готується. Про іншу дослідницьку роботу його можна прочитати тут: <https://scholar.google.ca/citations?user=eGFFEPkAAAAJ&hl=en>

мгр Дар`я Глазкова - здобула ступінь магістра з європейських і російських справ, слов'янських студій в Університеті Торонто, сертифікат від Гарвардського літнього інституту та має два ступені бакалавра: з людської географії та з історії з Університету Торонто і з філології (англійська мови та література) з Одеського державного університету імені Мечникова. мгр Глазкова є координатором заходів і програм Центру європейських, російських та євразійських досліджень Університету Торонто. Дослідниця і редакторка.

У своїй презентації, мгр Глазкова розповіла, що її дослідження зосереджені на змінах міського пейзажу Одеси в роки після Революції Гідності та в результаті ініціатив декомунізації в Україні, а зокрема після сучасного вторгнення Росії в Україну. Вона розповідала про те, як новий космополітичний наратив Одеси може бути реалізований у спробах віддалити місто від російського минулого та розвинути його самобутню національну ідентичність. Презентація розглядала спірне питання топонімічних змін, їх історично-політичні коріння та ключову роль суспільного залучення до цього питання.

мгр Катерина Давудян - здобула бакалавр з хімії в Університеті Торонто. Протягом цього періоду навчання, вона мала нагоду бути студенткою премії Ради природничих та інженерних досліджень Канади для студентів бакалаврату. Під час навчання вона зацікавилася біосенсорами та хімічними сенсорами і зрозуміла, що хоче проводити подальші дослідження. У вересні 2021 року, мгр Давудян розпочала свій докторський ступінь з аналітичної хімії в Університеті Торонто. (Крім того, вона є визнана та талановита художниця та письменниця, яка розглядає теми жіноцтва, стійкості, мистецтва, письменництва, науки та багато іншого).

мтр Давудян надала приклади обчислювального моделювання та візуалізації, які вона та її команда розробляли для дослідження визначальних біомаркерів раку яєчників та їх взаємодії з певними білковими комплексами. Вона описала свої висновки на даний момент і те, як виявлені зміни в поведінці біомаркерів стосовно білкових комплексів збільшують наше розуміння цієї ракової недуги та, точніше, посилюють надію на раннє виявлення хвороби та підвищення рівня виживання.

мтр Калина Сомчинська - незалежна дослідниця та історикиня мистецтва, що проживає в Едмонтоні. У 2020 році отримала ступінь магістра з історії мистецтва, дизайну та візуальної культури в Університеті Альберти, де вивчала сучасне феміністичне мистецтво в Україні. У 2021 році її найняв Український центр засобів і розвитку в університеті ім. Грента МакЮена, щоб вести проєкт усної історії «Місцеві наративи: життя, спадщина та місця українсько-канадської громади Едмонтона». На цій посаді також мала нагоду очолити виробництво двох короткометражних документальних фільмів: «Візіонерська співпраця: життя та робота доктора Романа Петришина» та «Наставництво вічного оптимізму: доктор Ігор Вільям Гаук». Зараз, спільно з д-ром Іваном-Павлом Гімкою редагує том Західноканадського збірника Наукового товариства імені Шевченка про українсько-канадське мистецтво та працює над незалежним дослідницьким проєктом під назвою «Наші феміністські тітоньки: феміністичний активізм у громаді українців Канади та Конференція Другого Вінка».

мтр Сомчинська розповіла про основи свого сучасного дослідження, у тому числі про «Перший вінок» — перший в Україні феміністичний альманах, виданий у 1887 року у Львові Наталією Кобринською та Оленою Пчілкою. Це видання перше в Галичині й в Україні поставило жіноче питання як проблему, яку висвітлювали в різних аспектах. До цього нав'язала дослідниця значення важливої події, яка відбулася на північно-американському континенті, в Едмонтоні, в 1985 р., під назвою "Другий Вінок", з нагоди 100-річчя українського жіночого руху. Розповіла про складне питання, яке, як і тоді, є актуальним сьогодні: перетини етнічної ідентичності, соціального класу (прошарку), гендерної ідентичності, та покоління з фемінізмом. Дослідниця згадувала про вплив видатних українських канадських феміністок та про проблематику ідентичності сьогоднішньої української жінки через такі фактори, як розвід, виховання дітей, одно батьківство, домашнє насильство, контроль народжуваності та міграційний статус.

Мирослав Іваник – закінчив Варшавський університет, після чого працював там науково-дидактичним викладачем на Факультеті Славістики та

Прикладної Лінгвістики. Після емігрування до Канади, навчався в Йорк Університеті, став дипломованим учителем провінції Онтаріо. Працював редактором журналу Сучасність і є головним редактором видавничих серій Бібліотека Закерзоння та Архів Закерзоння. Історик, дослідник, архівіст, редактор, сценарист і реалізатор документальних фільмів, невтомний упорядник матеріалів про Холмщину, Закерзоння, Надсяння та різні інші складові української нації. Автор широкого ряду статей про важливих українських суспільних та політичних діячів у журналах Польщі, України, Чехії, США та Канади.

Пан Іваник розповів про свою працю над архівом пок. Євгена Пастернака, українського громадського і кооперативного діяча, інженера та історика-аматора--архів у 33-ьох томах, на який він несподівано натрапив і який зміг врятувати від можливого забуття. (На цю тему готується стаття.) Пан Іваник пояснив, що цей архів є багатим джерелом інформації не лише про життя та діяльність Є. Пастернака (до речі, чоловіка пок. Євгенії Пастернак, засновниці Пансіонів ім. Івана Франка в Канаді), але про українські громади, в яких він жив, працював та був провідним активістом і журналістом--в Польщі, Німеччині, а потому в Канаді. Пан Іваник також зосередив увагу на стан української архівістики та говорив про контексти (наприклад, Канада), де архіви добре зберігаються. Висловив надію, що повний архів Є. Пастернака з часом буде передано на зберігання до державного архіву в Києві, щоб він став більш доступним для більшої кількості дослідників і в якийсь момент – оцифрованим.

<https://ntsh.ca/>

Уляна Плавущак Підзамецька
докторантка Педагогічної
школи Університету Глазго,
член дирекції, НТШ в Канаді